

MØTEINNKALLING

Kommunestyret

Kommunestyret holder møte den 15.09.2016 klokka 11:00 på Rådhuset.

Innkalte til møtet:

Funksjon	Navn
Ordfører	Terje Wikstrøm, AP
Varaordfører	Jan Arvid Johansen, KRF
Medlem	Randi Solli Pedersen, AP
Medlem	Grete Svendsen, AP
Medlem	Karl Nikodemussen, AP
Medlem	Ingar Eira, AP
Medlem	Robert Wilhelmsen, AP
Medlem	Geir Nesse, AP
Medlem	Vegard Loke Rønning, KRF
Medlem	Ellen Birgitta Johansen, KRF
Medlem	Jorunn Mikkelsen, SV
Medlem	Harald Bredesen, SV
Medlem	Yngve Nilsen, SV
Medlem	Ivar Sørnes, SV
Medlem	Alf Sakshaug, H

Dersom du ikke kan møte må du melde fra til servicekontoret, på tlf. 78415555, så snart som mulig.

Forfallsgrunn må oppgis.

Varamedlemmer innkalles etter nærmere varsel.

Saksdokumentene er utlagt til gjennomsyn på servicekontoret og biblioteket.

Etter endt møte skal det være gjennomgang av konsekvensjustert budsjett (Grunnlaget for budsjett 2017.)

Kvalsund 06.09.2016

Terje Wikstrøm
ordfører
(Sign.)

Det vil bli diverse orienteringer fra ordfører og administrasjon.

SAKSLISTE

Utvalgssakstype/nr.	Arkivsaksnr. Tittel
52/16	16/773 GODKJENNING AV PROTOKOLL KOMMUNESTYRET 27.06.2016
53/16	16/594 RAPPORT "OMSORGSLOFTET" I PLEIE- OG OMSROGSTJENESTEN I KVALSUND KOMMUNE
54/16	15/96 FORLIKSRAÅD 2015 - FELLES FOR KVALSUND OG HAMMERFEST
55/16	16/550 KVALSUND HAVN - REPARASJON FORTØYNINGER - FORLENGELSE PIR E OG F
56/16	16/700 RINGVEIEN 21 - TILSTAND OG VURDERING
57/16	16/701 ENGMOVEIEN 13 - TILSTAND OG VURDERING
58/16	15/613 REGNSKAPS- OG ØKONOMIFUNKSJON - AVTALE OM LEVERING AV TJENESTER FRA HAMMERFEST KOMMUNE KNUT ÅGE AMUNDSEN
59/16	16/715 HØRING - KOMMUNELOVUTVALGETS UTREDNING 2016 : 4

SAKSFREMLEGG
KVALSUND KOMMUNE
Kommunestyret

Saksbehandler: Kim Rydningen

Arkiv: 030

Arkivsaksnr.: 16/773

Saksnr.: Utvalg

Møtedato

52/16 Kommunestyret

15.09.2016

GODKJENNING AV PROTOKOLL KOMMUNESTYRET
27.06.2016

Ordførers innstilling:

Protokoll av 27.06.2016 fra Kommunestyret godkjennes.

SAKSGRUNNLAG:

- Protokoll av 27.06.2016 fra Kommunestyret

Rådmannens tilråding:

Protokoll av 27.06.2016 fra Kommunestyret godkjennes.

Gunnar Lillebo
rådmann

SAKSFREMLEGG
KVALSUND KOMMUNE
Kommunestyret

Saksbehandler: Gunnar Lillebo

Arkiv: F00

Arkivsaksnr.: 16/594

Saksnr.: Utvalg

Møtedato

22/16 Omsorgs- og oppvekstutvalget

05.09.2016

53/16 Kommunestyret

15.09.2016

**RAPPORT "OMSORGLØFTET" I PLEIE- OG
OMSROGSTJENESTEN I KVALSUND KOMMUNE**

Omsorg- og oppvekstutvalgets innstilling:

Rapporten «Omsorgsløftet i pleie- og omsorgstjenesten i Kvalsund kommune» tas som et grunnlag i det videre arbeidet med å utvikle og rasjonalisere helse- og omsorgstjenestene i kommunen.

VEDLEGG:

Rapport fra Nordstrand Consulting AS utarbeidet av Kristin Berg Nordstrand

SAKSOPPLYSNINGER:

Kommunestyret vedtok 17. desember 2015 å bevilge ressurser til en utredning på helse- og omsorgsenheten i kommunen. Det ble bevilget kr 250 000,- til dette prosjektet. Oppdraget ble gitt til Nordstrand Consulting AS etter en begrenset anbudsrunde. Prisen som ble antatt for utredningen, lå innenfor tildelt ramme.

Bestillingen fra kommunestyret (KST) var som følger:

Innen 30.06.2016 bes rådmannen om å fremlegge en gjennomgang av «Omsorgsløftet» i pleie- og omsorgstjenesten i Kvalsund med bakgrunn i de demografiske utfordringene og omsorgstrappa.

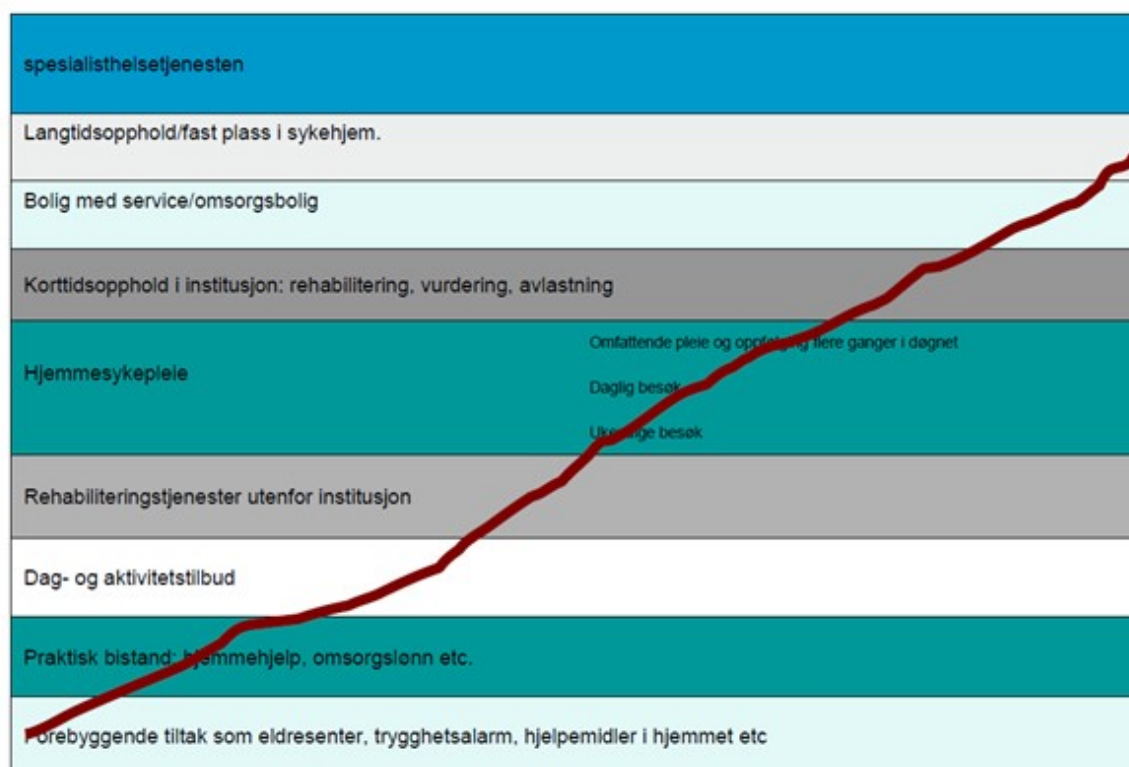
Bestillingen fra KST definerer ikke hva som ønskes avdekket ved en gjennomgang av «Omsorgsløftet». Slik rådmannen tolker vedtaket innebærer dette å gjennomgå helse & omsorgstjenesten i kommunen, med henblikk på om organisasjonen utnytter stegene i «Omsorgstrappa» for sine innbyggere relatert til brukernes behov. Omsorgsløftet defineres som god avlastning for pårørende, forebyggende trening, føre-var-tilpassinger hjemme og tidlig rehabilitering når ting skjer.

Omsorgstjenester avgrenses her til de omsorgstjenester som kommunen yter til sine innbyggere. De fleste av disse tjenestene er et lovpålagt kommunalt ansvar. Tjenester som hører inn under spesialisthelsetjenesten og/eller er et statlig driftsansvar, holdes her utenfor. I den kommunale omsorgstjenesten snakker mange om "tiltakskjeder" og "omsorgstrapp". Dette er benevnelse som viser til at det finnes mange typer omsorgstjenester, og at disse må sees i sammenheng. I dette saksframlegget brukes benevnelsen «Omsorgstrappa».

«Omsorgstrappa» forutsetter at mennesker som har behov for omsorgstjenester ikke er like. Den enkelte må vurderes individuelt, og tjenestetilbudet må tilpasses den enkelte. Behovet for hjelp og bistand vil for noen være relativt enkelt og lite, mens det for andre er snakk om meget omfattende og sammensatte tjenestebehov. Tjenestetilbudet må reflektere den enkeltes behov, og «Omsorgstrappa» viser til en sammenheng der økende behov møtes med økende tjenestetilbud. I tillegg inneholder tenkningen knyttet til «Omsorgstrappa» en forståelse av at ulike omsorgstjenester (eller deltjenester innen omsorgsområdet), utgjør de forskjellige trinnene i trappa. Noen tjenestetyper er innrettet hovedsakelig mot innbyggere med et lite bistandsbehov, noen mot de som har store bistandsbehov, mens andre tjenestetyper kan være innrettet slik at de både betjener mennesker med store og små bistandsbehov.

Siden det ikke foreligger noe statlig krav til hvordan kommunen skal organisere omsorgstjenesten, vil det variere fra kommune til kommune hvilke deltjenester som finnes og hva som er innholdet i dem. Det er viktig å forstå beskrivelsen slik at det i praksis ikke eksisterer tette skiller mellom trinnene. En og samme tjenestemottaker kan motta tjenester som er plassert på ulike trinn i trappa samtidig, og innen samme trinn i trappa vil det i alle kommuner til en hver tid finnes mennesker med store forskjeller i bistandsbehov, så også i Kvalsund kommune.

Figuren nedenfor er en illustrasjon på hvordan «omsorgstrappa» kan fungere.

Kilde: Nasjonalt kompetansesenter om utviklingshemming – se www.naku.no

Beskrevne krav til utredningen

Arbeidet med rapporten skal gi et overordnet perspektiv på bruken av «Omsorgstrappa» og ressursbruk innenfor helse og omsorgssektoren i Kvalsund kommune (KK). Målsettingen er å gi en kvalitativ vurdering om «Omsorgstrappa» blir utnyttet slik den er ment å fungere. Dernest å finne ut hvilke områder som kan ha rom for forbedringer, med siktemål å skape bedre balanse mellom utgifter og tilgjengelig økonomisk ramme i sektoren. Det skal også kunne gis klare anbefalinger på hvordan framtidig tjeneste kan organiseres for å komme i samsvar med «omsorgstrappa» innen pleie & omsorg.

Arbeidet forutsettes å avdekke et handlingsrom for å kunne bedre utnyttelsen av ressursene igjennom en optimalisering av organisasjon og tjeneste.

Avgrensning

Arbeidet omfatter ikke vurdering av følgende forhold:

- Plassering av institusjoner og lokalisering av disse.
- Kompetanseforhold i kommunen
- Samarbeid og inngåtte avtaler med andre kommuner
- Politiske prioriteringer eller styring

Krav til utførelse

Arbeidet skal imøtekomme følgende:

- KK utnyttelse av «Omsorgstrappa»
- Vurdering av ressursbruk innenfor Helse- & Omsorgsektoren
- Vurdering av demografiutviklingen i KK
- Graden av oppfyllelse av omsorgsløftet
- Forslag til bedre ressursutnyttelse og optimalisering av «Omsorgstrappa»

Arbeidet med rapporten har foregått i tidsrommet april-juni 2016. Utredningen ble levert til rett tid og i et ønsket format.

Utredningen legges til politisk behandling til Omsorg- og Oppvekstutvalget og kommunestyret.

SAKSVURDERING:

Generelt slår rapporten fast to vesentlige forhold – det leveres gode tjenester innen helse- og omsorgstjenesten, og det er godt å bli gammel i KK. Dette er et godt utgangspunkt når man skal vurdere innholdet i rapporten. Likevel er det forhold som kan bli vesentlig bedre.

Ut fra de analyser og konklusjoner rapporten treffer, er følgende verdt å merke seg:

- Organiseringen er ikke optimal.
- Bruken av «Omsorgstrappa» har forbedringspotensial og er «topptung».
- Plan- og strategidokumenter mangler for pleie- og omsorgsektoren.
- KK har vesentlige mangler innen spesifikke kompetanseområder.
- Ressursstyringen og rapportering bør bli bedre.
- Større behov for skjermede sykehjems plasser. Behovet er større enn tilbudet.
- Organisasjonen er svært fleksibel og personalet er dedikert og imøtekommende.

Organiseringen i helse- og omsorgsektoren (H&O) er på mange måter midlertidig. Kokelv Bo- og servicesenter (KBS) er fragmentert og fordelt på flere bygg. Dette vil vedvare inntil det nye Kokelv Bo- og Omsorgssenter (KBO) står klart i løpet av høsten 2016. Videre har den største avdelingen over en lengre periode manglet leder, og dette har hatt konsekvenser for oppfølging og drift innad i enheten. Ny leder for H&O vil være på plass innen medio august måned. Det er grunn til å anta at situasjonen vil bedre seg markant, og at organiseringen innen denne sektoren

vil bli bedre. På den annen side kan en også trekke den slutningen at det er behov for en leder og sykepleiefaglig kompetanse for det nye KBO (tidligere KBS). Dette vil bli fremmet som en egen budsjettsak senere i år.

Rapporten angir at bruken av «Omsorgstrappa» ikke synes å være tilfredsstillende. Det anføres at inntaksrutinene og hvem som beslutter tildeling av pleieplasser på institusjon og omsorgssenter/bolig – bør endres. I den forbindelse nevnes nærhet til bruker som en mulig utfordring. En betydelig del av ressursene innen H&O nyttes på institusjon, og dette er kostbare tjenester for kommunen. En mulig konsekvens er at dette kan ha medført færre ressurser tilgjengelig for forebyggende tjenester. Således kan innsatsen til KK beskrives som «topptung», da ressursinnsatsen konsentreres om de øverste trinnene i «Omsorgstrappa». Tidligere inntakspraksis har også vist at en har vært for romslig med tildeling av plass på institusjon. M a o har KK hatt en for liberal inntakspraksis som igjen har medført lange opphold på sykehjem og begrenset opptak av nye brukere på samme institusjon. Det kan synes som om noen brukere har fått et tilbud som overstiger faktisk behov. Vurdert ut fra ovenstående kan det fastslås at tildelingspraksis for sykehjemsplass må evalueres og gjennomgås. I den sammenheng kan det vurderes å nytte avlastningsplasser og korttidsopphold i større grad enn tidligere.

Kommunen har mangelfulle plan- og styringsdokumenter for H&O sektoren. Dette kan ha hatt betydning for de disponeringer som er gjort av fordelinger og ressursinnsats. Arbeidet med å utarbeide tilfredsstillende plan- og styringsdokumenter vil være en prioritert oppgave for den nye ledelsen innenfor H&O.

Rapporten fastslår videre at KK mangler tilfredsstillende kompetanse innenfor områdene; geriatri, demens, psykiatri og rusmisbruk. Disse fagfeltene er viktige sett opp mot de utfordringene som kommunen er satt til å løse. Problemet er at det er svært vanskelig å rekruttere og avlønne fagpersoner i en prosentandel som er mindre enn 100 %. KK har begrensede ressurser og et svakt økonomisk grunnlag for å tilsette fagpersoner i hele stillinger. Dette er en konsekvens av å være en liten kommune med et tynt befolkningsgrunnlag. En mulig løsning for å imøtekomme dette behovet kan være et utvidet interkommunalt samarbeid. Utover dette har KK en noe mangelfull andel med utdannet helsepersonell som helsefagarbeidere og sykepleiere. Dette illustreres tydelig igjennom ulike målinger og tilbakemeldinger til kommunen (ref. kommunebarometeret, TBU rapporter mv.)

Ressursstyringen, rapportering og budsjettoppfølgingen anmerkes i rapporten som noe mangelfull. Antall ressurskrevende brukere nevnes i rapporten som varierende, avhengig av hvordan man vurderer den enkelte bruker. Etter egen rapportering har KK per tiden 5 ressurskrevende brukere og ikke 1 som angitt i rapporten. Likevel kan rapporteringen igjennom de forskjellige systemene bli bedre. Tiltak for å rette opp dette vil bli iverksatt. Hva angår budsjettkontroll og ressursforbruk, som rapporten er noe kritisk til, er det rom for forbedringer. En korrekt allokering av utgifter og budsjett disiplin er avgjørende for resultatet i H&O avdelingen. Selv om rapporten peker på områder med et mindre-forbruk kan ikke dette defineres som et «overskudd». Det er en helhet i tjenestetilbudet og det er de samlede

ressursene som gir kvalitet og kvantitet i tjenesteleveransen. Ledelsen har funnet feil i kontering av utgifter, som får enkeltposter til å framstå som overfinansiert og andre som underfinansiert. Regnskapskontering og budsjettdisiplin er et ledelsesansvar som skal tas alvorlig og følges opp rutinemessig av ledelsen. Det vil bli innskjerpet ansvar for bestilling og attestasjon/kontering ved kjøp av varer og tjenester.

Rapporten fastslår at kommunen bør vurdere økning av antall dementplasser. KK har i dag 6 plasser på en skjermet avdeling. Behovet er større enn hva dagens tilbud gir anledning til. Sett ut fra befolkningsmengde i kommunen burde dagens antall være tilstrekkelig for å kunne dekke behovet, selv om antall eldre synes å øke i framtiden. Rapporten angir et forslag om utvidelse av antall plasser ved å bygge om eksisterende lokaler og dermed utvide kapasiteten. En ombygging av demensavdelingen er beheftet med visse skranker. Dette vil bli vurdert i samarbeid med Husbanken. Den utvidelse vil sannsynligvis også medføre et behov for økt pleiepersonale.

Helse & Omsorgsavdelingen framstår som en fleksibel og tilpasningsdyktig enhet. Dette er svært positivt, og viser både en evne og vilje til å yte en service til brukerne som både er nødvendig og prisverdig. Med relasjon til fleksibilitet bør det også være mulig å flytte brukere mellom omsorgsenhetene utfra behov og tilbud. Dette for å kunne utnytte kapasitet og ressurs i helsesektoren på en optimal måte.

Antall eldre vil i kommende 10 års periode fortsette å stige, og i et videre perspektiv også kreve mer ressurser fra KK. På den annen side vil de som blir eldre sannsynligvis også være friskere og leve langt lengre enn sammenlignbar gruppe i dag. Uomtvistelig vil livstidssykdommer, som kols, demens, fedme, kreft og hjerte/kar sykdommer medføre behov for ytterligere tilbud og behandling i KK. Det igjen vil stille større krav til kompetanse og tilbud sammenlignet med dagens krav. Å øke kapasiteten på bo- og omsorgssenter kan være en mulig løsning.

Dersom en pasient/bruker insisterer på å få benytte den beste og dyreste tilbudet som finnes i kommunen, vil spørsmålet reise seg om dette kan forsvares ressursmessig. Det er grenser for hvor langt KK kan yte hjelp og imøtekomme ønsker. Vår erfaring er at særlig pårørende er aktive med å påvirke hva slags tilbud som gis til en enkelt bruker. Noen ganger oppfattes kravene som urimelig og tilbudet fra KK som ikke godt nok. Naturlig nok ønsker pårørende et tilbud, for eksempelvis for sine foreldre, som noen ganger overstiger et tilfredsstillende og forsvarlig tilbud fra KK. Dette utfra hva de tenker som vil være «ekstra bra» for sine nærmeste.

Samfunnet er alt i en situasjon der det finnes behandlinger og tjenester som totalt sett er for dyre til at det blir en del av det normale tilbudet til pasientene. Denne utviklingen vil fortsette. KK må også regne med at kommunen må stramme inn på tildeling av helsetjenester i tiden framover. Det vil neppe bli mulig å gi alle eldre en maksimal og dyrt tjenestetilbud. Kommunen må både prioritere hvem som skal få sykehjemsplass, og definere hva som er god nok behandling.

Til slutt oppsummerer rapporten at KK totalt sett har en velfungerende og generøs omsorgssektor, som i sum ikke er dyrere enn de kommunene det er naturlig å sammenligne seg med.

Rådmannens tilråding:

Rapporten «Omsorgsløftet i pleie- og omsorgstjenesten i Kvalsund kommune» tas som et grunnlag i det videre arbeidet med å utvikle og rasjonalisere helse- og omsorgstjenestene i kommunen.

Gunnar Lillebo

rådmann

SAKSFREMLEGG
KVALSUND KOMMUNE
Kommunestyret

Saksbehandler: Kim Rydningen

Arkiv: X43

Arkivsaksnr.: 15/96

Saksnr.: Utvalg

Møtedato

35/16 Formannskapet

25.08.2016

54/16 Kommunestyret

15.09.2016

**FORLIKSRÅD 2015 - FELLES FOR KVALSUND OG
HAMMERFEST**

Formannskapets innstilling:

Hammerfest og Kvalsund kommune sees under ett:

Hammerfest får 1 fast medlem

Kvalsund får 1. vara.

Måsøy og Hasvik får 1 medlem og 1 vararepresentant hver.

Navnet foreslås til Hammerfest Forliksråd.

Kvalsund kommunes medlem oppnevnes av kommunestyret.

VEDLEGG:

- Brev fra Finnmark politidistrikt av 23.06.2016
- Rundskriv – Valg av forliksrådsdommere

SAKSOPPLYSNINGER:

Sitat fra «Brev fra Finnmark politidistrikt av 23.06.2016:

VEDRØRENDE SAMMENSLÅING AV FORLIKSRAÐENE

Vi viser til vårt brev av 20.11.2015 vedrørende forslag om sammenslåing av forliksrådene i

Hammerfest, Hasvik, Kvalsund og Måsøy kommuner.

Vi er gjort kjent med at alle kommuner nå har fattet et vedtak i saken, og er veldig fornøyde

med at kommunestyrene er positive til sammenslåing av forliksrådene.

Alle kommuner har vedtatt at forliksrådssekretariatet skal legges til Hammerfest politistasjon.

Basert på ovenstående vedtak anser politiet at forliksrådet formelt vil opprettes fra 01.01.2017.

Videre arbeid

Politiet ber om at kommunene går sammen og avklarer gjenstående, herunder blant annet

avklaringer vedrørende valg av medlemmer og leder, antall møtefullmektiger samt formelt navn på forliksrådet.

Vi viser til Domstollovens § 27 vedrørende kommunestyrets beslutning om valg av medlemmer

herunder også leder, samt Domstollovens § 57 vedrørende gjennomføring av valget. Vi minner

om fristen for at valget foregår innen 15. oktober året etter hvert kommunestyrevalg.

Hvis det mot formodning vil være en kommune som endrer vedtak, ønsker vi også avklart om

vedtakene i de øvrige kommuner gir rom for at færre enn foreslåtte kommuner kan sammenslås.

Siden kommunestyrene har vedtatt at Hammerfest politistasjon skal ha forliksrådssekretariatet

foreslår vi at Hammerfest kommune koordinerer det videre arbeidet i denne saken og gir Finnmark politidistrikt tilbakemelding på resultatet.

SAKSVURDERING:

Som det fremgår i ovennevnte brev har kommunestyrene i de respektive kommunene vedtatt at Hammerfest politistasjon skal ha forliksrådsekretariatet, og det bes på dette grunnlag om at Hammerfest kommune koordinerer det videre arbeidet.

Følgende forhold må avklares:

1) Valg av medlemmer og leder (frist til 15. oktober 2016)

Jf. domstolloven § 27 består forliksrådet av **tre** medlemmer med like mange varamedlemmer.

Ettersom det er fire kommuner som skal ha et felles forliksråd, innebærer dette at ikke alle kommunene kan være representert med et fast medlem i forliksrådet samtidig. Problemstillingen er drøftet med forliksrådssekretariatet i Hammerfest, som har foreslått en løsning som innebærer at sammenslåingen mellom Hammerfest og Kvalsund «forskutteres», slik at Hammerfest har et fast medlem (leder) og Kvalsund har 1. vara, mens Måsøy og Hasvik har et fast medlem og et varamedlem hver. Alternative løsninger kan også tenkes, ved at det innføres en rullering i forhold til hvilke kommuner som skal ha faste medlemmer for hver valgperiode.

Valgperioden har varighet fra 1.1.2017 – 31.12.2020, og i løpet av dette tidsrommet er det jo planlagt en kommunesammenslåing mellom Hammerfest og Kvalsund, slik at den foreslåtte løsningen vil innebære at det ikke er behov for endringer underveis i perioden.

Kvalsund kommune ser av vedtakene som kommunene har fattet, at alle (med unntak av Kvalsund) har formulert at forliksrådet skal bestå av et fast medlem og et varamedlem fra hver kommune.

Det må avklares om den nevnte løsningen er aktuell, evt. hvilken annen løsning som velges, i god tid før medlemmer og varamedlemmer skal velges av de enkelte kommunestyrene, da valgene må være foretatt **innen 15. oktober**.

Når det gjelder gjennomføringen av valg av medlemmer og varamedlemmer skal disse og leder velges av kommunestyret. I domstolloven er det listet opp en rekke krav til den som skal velges, se vedlagt rundskriv. Valget skal videre godkjennes av fylkesmannen.

2) Antall møtefullmektiger

Dette er regulert i tvistelovforskriften § 3 – det skal minimum være tre medlemmer i utvalget, men antallet skal tilpasses saksmengden i forliksrådet og kommunenes innbyggertall. Som fast møtefullmektig kan oppnevnes *«enhver person som er over 25 år med alminnelig god samfunnsmessig kunnskap og som godt behersker skriftlig og muntlig norsk språk»*.

Administrasjonen vurderer at det vil være hensiktsmessig med et felles møtefullmektigutvalg.

Kvalsund kommune foreslår at de øvrige tre kommunene har én møtefullmektig hver, slik at det totalt vil bli 6 møtefullmektiger. Dette er nok mer enn det totale innbyggerantallet og saksomfanget i kommunene skulle tilsi, men det vil gi forliksrådssekretariatet gode valgmuligheter.

3) Formelt navn på forliksrådet

Det må også velges et formelt navn på forliksrådet.

Vest-Finnmark forliksråd kan være et naturlig valg. Andre forslag eller innspill kan foreslås.

Dette er en sak som krever politisk behandling i hver enkelt kommune, men det tenkes at det vil være en stor fordel at forslag til vedtak er likelydende hos alle.

Det bes derfor følgende:

- Hvordan kommunene (administrativt) stiller seg til ovennevnte forslag til løsning på sammensetning av felles forliksråd.
- Innspill til antall møtefullmektiger.
- Innspill/forslag til navn på felles forliksråd.

Etter at vedtaket er sendt til kommuneadvokat i Hammerfest vil de bistå med å utforme et felles forslag til vedtak.

Kommuneadvokaten uttrykker at hun vil ha innspill og tilbakemelding i god tid innen 25. august.

Rådmannens tilråding:

Saken legges frem uten tilrådning.

Gunnar Lillebo
rådmann

SAKSFREMLEGG
KVALSUND KOMMUNE
Kommunestyret

Saksbehandler: Pål-Reidar Fredriksen

Arkiv: P24

Arkivsaksnr.: 16/550

Saksnr.: Utvalg

Møtedato

36/16 Formannskapet

25.08.2016

27/16 Utviklingsutvalget

13.09.2016

55/16 Kommunestyret

15.09.2016

**KVALSUND HAVN - REPARASJON FORTØYNINGER -
FORLENGELSE PIR E OG F**

Formannskapets innstilling:

1. Kvalsund kommune aksepterer tilbud fra Tom Holmgren Sjøservice på reparasjon av fortøyninger til PIR E og PIR F i fiskerihavna. Kostnadene dekkes ved bruk av avsatte fondsmidler.
2. Utlegg av 2 nye flyteelementer utsettes da dette krever ytterligere utredning.

VEDLEGG:

Oversikt over Kvalsund havn

Tilbud fra Tom Holmgren Sjøservice

SAKSOPPLYSNINGER:

Under en storm i februar 2016 ble førtøyingene til Pir F i fiskerihavna skadet. Situasjonen var såpass alvorlig at Brannvesenet i Kvalsund og Hammerfest ble utkalt. Pir F med båter fastfortøyd sto i fare for å drifte inn i og kolliderer med Pir E. Problemet ble midlertidig løst ved at Pir F ble festet til moloen vha et kraftig tau. Kvalsund kommune engasjerte firma Arctic Seaworks til å befare skadene. Firma dukket aldri opp og er nå gått konkurs.

Problemet med fiskeripirene er at det har vært benyttet førtøyinger til betonglodd som ligger på bunnen og som kan drifte hvis påstanden blir stor nok. Vi har mottatt et tilbud fra Tom Holmgren Sjøservice som innebærer reparasjon av førtøyingene som de er og at det i tillegg legges ut 2 x 1000 kgs sandanker i enden av hver Pir. Tilbudet er på kr. 230.500,- eks mva.

Kvalsund kommune kjøpte inn (2015) to nye flytelementer (hver på 12 meter) med formål å forlenge Pir E. Slik vi vurderer dette nå bør Pir E og Pir F forlenges med et flyteelement i stedet for at begge går til Pir E. Situasjonen i fiskerihavna i dag er at alle plasser er bortleid. Vi forventer oppstart av fiskebruket denne høsten. I den forbindelse kan det bli større etterspørsel etter plasser i fiskerihavna. Og flytelementene gjør ingen nytte for seg der de ligger lagret på land. Vi har bedt om et tilbud fra Tom Holmgren Sjøservice på utlegg og montering av de nye flytelementene. Tilbudet er på kr. 314.500,- eks mva.

SAKSVURDERING:

Det er ikke avsatt midler til en så kostbar reparasjon i inneværende års budsjett. Vi kan ikke møte en ny vintersesong med midlertidige løsninger i fiskerihavna. Enten må førtøyingene repareres ellers så må utleieplasser til Cermaq og Mehamn Dykkerservice sies opp.

To nye flyteelementer ble innkjøpt i 2015 for å øke kapasiteten i fiskerihavna. Det vil trolig bli billigere å legge ut flyteelementene samtidig som fortøyningene repareres ved at en slipper 2 x rigg kostnader.

Rådmannens tilråding:

Kvalsund kommune aksepterer tilbudene fra Tom Holmgren Sjøservice på utlegg av 2 nye flyteelementer og reparasjon av fortøyninger til Pir E og Pir F i fiskerihavna. Kostnadene dekkes ved bruk av avsatte fondsmidler.

Gunnar Lillebo
rådmann

SAKSFREMLEGG
KVALSUND KOMMUNE
Kommunestyret

Saksbehandler: Gunnar Lillebo

Arkiv: G/BNR 8/288

Arkivsaksnr.: 16/700

Saksnr.: Utvalg

Møtedato

37/16 Formannskapet

25.08.2016

56/16 Kommunestyret

15.09.2016

RINGVEIEN 21 - TILSTAND OG VURDERING

Formannskapetets innstilling:

Kommunestyret i Kvalsund vedtar å utføre nødvendig rehabilitering av grunnmur i Ringveien 21. Inntil 1 MNOK dekkes over tilgjengelige midler i investeringsbudsjett.

VEDLEGG:

Tilstandsrapporter fra Norconsult AS

SAKSOPPLYSNINGER:

Allerede i 2015 ble det rapportert inn skader på de kommunale husene i hhv Ringvein 21 og Engmoveien 13. Skadene var påført ringmuren som bærer huskonstruksjonen. Skadene var så omfattende at det ble kjøpt kompetanse og innleid hjelp for å vurdere sakene. Det ble fastslått at skadene var til dels meget alvorlige. Huset i Engmoveien ble vurdert så skadet at det kunne være forbundet med risiko å la folk oppholde seg/bo i huset.

Det har ikke bodd leietakere på noe permanent basis i Engmoveien 13 i 2016.

Begge husene har 2 ledigheter av god standard.

Hva angår huset i Ringhveien 21 kan følgende anføres: Bygget er generelt i god forfatning. Innvendig tilstand i begge leiligheter er generelt god. Badene er relativt nye. Felles for begge leiligheter at innvendig vedlikehold har vært gjort, og gjøres fortløpende. Derav bra standard.

Før sommeren ble det innhentet tilbud for utbedringer av grunnmursskader. Tilbudene oversteg betydelig over antatt prisoverslag.

SAKSVURDERING:

I mai vurderte Norconsult på oppdrag av teknisk etat/Kvalsund tilstanden på husene. Vurdering og konklusjon for Ringveien 21 var følgende:

Konklusjon

*På bakgrunn av det som er registrert vurderes det dithen at det er **fare for sammenbrudd i grunnmuren**. Det anbefales derfor at det iverksettes **tiltak umiddelbart** for å ivareta sikkerheten og for å unngå sammenbrudd i grunnmuren.*

Huset i Ringveien er det ingen akutt fare for at huset kan bryte sammen, men må sikres.

Årsakene til skadene kan tilbakeføres på dårlig grunnarbeider og det faktum at avstivning av mur og sikring av denne ikke har vært tilstrekkelig. Drenering er ikke tilfredsstillende og fuktsperre mangler. Dette har medført betydelig soppdannelse og skader på fundament og bjelkelag.

Rapporten konkluderer med at det er en stor fare for sammenbrudd i grunnmuren med den følge at bjelkelag faller ned hvis grunnmuren presses ytterligere inn. Høyden innvendig på

muren er over 2 m enkelte steder. Dersom huset faller ned fra grunnmuren vil dette kunne utgjøre fare for liv og helse for både mennesker og dyr. De materielle følgeskadene bli omfattende og kostbart å utbedre.

Utfra dette vil det være to muligheter for videre behandling. Huset kan selges i den stand den er i eller kommunen kan velge å utbedre skadene. Velger kommunen å utbedre skadene kan dette gjøres på flere måter. Enten kan hele ringmuren skiftes og bygget få et nytt fundament som vil kunne erstatte helt eksisterende ringmur. I dette tilfellet vil en kunne oppnå en optimal og fullt tilfredsstillende løsning. Tilbudet som kommunen har mottatt så langt er på om lag 1,2-1,3 MNOK for en ny ringmur. En enklere løsning som innebærer utskifting av deler av grunnmurskonstruksjonen vil ha en rammekostnad i størrelsesorden 700-800 tusen. En slik løsning er mindre sikker for en varig løsning av problemet.

Å selge huset i Ringveien 21 er selvsagt også et alternativ. Antatt salgsverdi på bygget er vanskelig å anslå, da salg av eiendommer (hus) synes å ha et relativt tregt marked i Kvalsund. Omsetningstakten på eiendommer er mer enn 3 måneder, og prisene er generelt lave. Under normale omstendigheter burde det være mulig å oppnå en pris på rundt 1-1,5 MNOK for huset i Ringveien 21 slik den framstår nå.

Vurdert opp mot alternativene om å selge eller rehabilitere må rådmannen også vurdere behovet for utleie. Det er i dag et underskudd på leiligheter/hus til leie i Kvalsund. Dels skyldes dette svært lave leiepriser fra kommunenes side, med den konsekvens at folk blir boende uten å foreta noen boliginvestering, og dels behovet/etterspørselen for husvære i Kvalsund samfunnet. Det er en usikkerhet med tanke på salg av eiendommen og konsekvensen er 2 færre boenheter for kommunen til disposisjon. I en slik setting og vurdert ut fra den standard Ringveien 21 har – vil det være formålstjenlig å rehabilitere husene, selv om kostnadene vil kunne beløpe seg til mer enn 1 MNOK. Alternativet ville være å eksempelvis kjøpe noe nytt, men differansen vil være i disfavør for kommunen totalt sett. Dersom det er et ønske om å redusere kommunens totale boligmasse er det fornuftig å avhende Ringveien 21.

Rådmannens tilråding:

Kommunestyret i Kvalsund vedtar å bevilge nødvendige ressurser for rehabilitering av grunnmur i Ringveien 21. Det bevilges inntil kr 1 MNOK over disposisjonsfondet for dette formålet.

Gunnar Lillebo
rådmann

SAKSFREMLEGG
KVALSUND KOMMUNE
Kommunestyret

Saksbehandler: Gunnar Lillebo

Arkiv: G/BNR 8/304

Arkivsaksnr.: 16/701

Saksnr.: Utvalg

Møtedato

38/16 Formannskapet

25.08.2016

57/16 Kommunestyret

15.09.2016

ENGMOVEIEN 13 - TILSTAND OG VURDERING

Formannskapetets innstilling:

Kommunestyret i Kvalsund vedtar å utføre nødvendig rehabilitering av grunnmur i Engmovegen 13. Inntil 1 MNOK dekkes over tilgjengelige midler i investeringsbudsjett.

VEDLEGG:

Tilstandsrapporter fra Norconsult AS

SAKSOPPLYSNINGER:

Allerede i 2015 ble det rapportert inn skader på de kommunale husene i hhv Ringvein 21 og Engmoveien 13. Skadene var påført ringmuren som bærer huskonstruksjonen. Skadene var så omfattende at det ble kjøpt kompetanse og innleid hjelp for å vurdere sakene. Det ble fastslått at skadene var til dels meget alvorlige. Huset i Engmoveien ble vurdert så skadet at det kunne være forbundet med risiko å la folk oppholde seg/bo i huset.

Det har ikke bodd leietakere på noe permanent basis i Engmoveien 13 i 2016.

Begge husene har 2 leiligheter av god standard.

Hva angår huset i Engmoveien kan følgende anføres: Bygget er generelt i god forfatning. Taket er skiftet ca. 2009-2010. Innvendig tilstand i begge leilighetene er generelt god. Det ene badet er nyoppusset ca. 2010. Felles for begge leiligheter at innvendig vedlikehold har vært gjort, og gjøres fortløpende. Derav bra standard. Den ene av leilighetene er til rettelagt for rullestol.

Før sommeren ble det innhentet tilbud for utbedringer av grunnmursskader. Tilbudene oversteg betydelig over antatt prisoverslag.

SAKSVURDERING:

I mai vurderte Norconsult på oppdrag av teknisk etat/Kvalsund tilstanden på husene. Følgende ble konkludert i Engmoveien 13:

Konklusjon:

På bakgrunn av det som er registrert vurderes det dithen at det er fare for sammenbrudd i den delen av grunnmuren som vender mot sørøst, dvs. mot Engmoveien.

Det anbefales derfor at det iverksettes tiltak umiddelbart for å ivareta sikkerheten og for å unngå sammenbrudd i grunnmuren.

Etter nærmere konsultasjon og drøfting ble det fastslått at huset i Engmoveien var ubeboelig.

Årsakene til skadene kan tilbakeføres på dårlig grunnarbeider og det faktum at avstivning av mur og sikring av denne ikke har vært tilstrekkelig. Drenering er ikke

tilfredsstillende og fuktsperre mangler. Dette har medført betydelig soppdannelse og skader på fundament og bjelkelag.

Rapporten konkluderer med at det er en stor fare for sammenbrudd i grunnmuren med den følge at bjelkelag faller ned hvis grunnmuren presses ytterligere inn. Høyden innvendig på muren er over 2 m enkelte steder. Dersom huset faller ned fra grunnmuren vil dette kunne utgjøre fare for liv og helse for både mennesker og dyr. De materielle følgeskadene blir omfattende og kostbart å utbedre.

Utfra dette vil det være to muligheter for videre behandling. Huset kan selges i den stand den er i eller kommunen kan velge å utbedre skadene. Velger kommunen å utbedre skadene kan dette gjøres på flere måter. Enten kan hele ringmuren skiftes og bygget får et nytt fundament som vil kunne erstatte helt eksisterende ringmur. I dette tilfellet vil en kunne oppnå en optimal og fullt tilfredsstillende løsning. Tilbudet som kommunen har mottatt så langt er på om lag 1,2-1,3 MNOK for en ny ringmur. En enklere løsning som innebærer utskifting av deler av grunnmurskonstruksjonen vil ha en rammekostnad i størrelsesorden 700-800 tusen. En slik løsning er mindre sikker for en varig løsning av problemet.

Å selge huset i Engmoveien 13 er selvsagt også et alternativ. Antatt salgsverdi på bygget er vanskelig å anslå, da salg av eiendommer (hus) synes å ha et relativt tregt marked i Kvalsund. Omsetningstakten på eiendommer er mer enn 3 måneder, og prisene er generelt lave. Under normale omstendigheter burde det være mulig å oppnå en pris på rundt 1-1,5 MNOK for huset i Engmoveien 13 slik den framstår nå.

Vurdert opp mot alternativene om å selge eller rehabilitere må rådmannen også vurdere behovet for utleie. Det er i dag et underskudd på leiligheter/hus til leie i Kvalsund. Dels skyldes dette svært lave leiepriser fra kommunenes side, med den konsekvens at folk blir boende uten å foreta noen boliginvestering, og dels behovet/etterspørselen for husvære i Kvalsund samfunnet. Det er en usikkerhet med tanke på salg av eiendommen og konsekvensen er 2 færre boenheter for kommunen til disposisjon. I en slik setting og vurdert ut fra den standard Engmoveien 13 har – vil det være formålstjenlig å rehabilitere husene, selv om kostnadene vil kunne beløpe seg til mer enn 1 MNOK. Alternativet ville være å eksempelvis kjøpe noe nytt, men differansen vil være i disfavør for kommunen totalt sett. Dersom det er et ønske om å redusere kommunens totale boligmasse er det fornuftig å avhende Engmoveien 13.

Rådmannens tilråding:

Kommunestyret i Kvalsund vedtar å bevilge nødvendige ressurser for rehabilitering av grunnmur i Engmoveien 13. Det bevilges inntil kr 1 MNOK over disposisjonsfondet for dette formålet.

Gunnar Lillebo
rådmann

SAKSFREMLEGG
KVALSUND KOMMUNE
Kommunestyret

Saksbehandler: Gunnar Lillebo

Arkiv: 410

Arkivsaksnr.: 15/613

Saksnr.: Utvalg

Møtedato

58/16 Kommunestyret

15.09.2016

**REGNSKAPS- OG ØKONOMIFUNKSJON - AVTALE OM
LEVERING AV TJENESTER FRA HAMMERFEST
KOMMUNE**

Ordførers innstilling:

SAKSOPPLYSNINGER:

Kvalsund kommunes økonomisjef har primært søkt om permisjon uten lønn fra sin stilling f o m 2. november 2016, med varighet til 1. november 2017. Sekundært vil økonomisjefen si opp sin stilling om dette ikke innvilges.

Regnskaps-/økonomikontoret har 3 hele stillinger innen dette fagområdet. I dag er lønnsberegner langtidssykemeldt og rådmannen har valt å la denne stillingen stå vakant, da Hammerfest kommune støtter oss med lønnskjøring.

Økonomisjefen er også stedfortredende rådmann i hans fravær.

SAKSVURDERING:

Bemanningssituasjonen er anstrengt på økonomiavdelingen. Dagens situasjon er lite gunstig sett isolert opp mot de oppgavene til avdelingen. Alternativene til denne problemsstillingen er enten å tilsette en ny økonomisjef eller å søke en løsning med samarbeid mot Hammerfest.

Økonomisjef og rådmann har hatt et møte med Hammerfest kommune (HK) om et mulig samarbeid innen regnskap og økonomiforvaltning den 30. august.

Problemsstillingen til KK ble drøftet og mulighetene for å få et samarbeid med HK. Viljen til å komme KK i møte er tilstede i HK. De momentene som ble drøftet var følgende:

- Økonomisk rådgivningsfunksjon
- Saksbehandling
- Lønnsutbetalinger
- Regnskapsavslutning
- Budsjettarbeid
- Eiendomsskatt
- Refusjonsbehandlinger
- Særregnskap (bl a kirka)
- Gebyr og avgifts behandlinger
- Pensjonsberegninger, herunder saksbehandling av dette
- Stedlig tilstedeværelse ved fravær
- Rapporteringer
- Annet arbeid

Listen er tilnærmet de oppgavene som i dag løses helt eller delvis av økonomisjefen.

Noe av bakgrunnen for at denne henvendelsen er gjort til HK er å finne i intensjonsavtalen mellom HK og KK. I avsnittet som omhandler «Ansatte» forplikter kommunene å informere hverandre når lederstillinger blir ledige. I dette tilfellet er det snakk om økonomisjefsstillingen, og i en prosess hvor kommunene skal slås sammen, er det vesentlig at det blir vurdert om behovet er tilstede for å tilsette en ny avdelingsleder.

Konklusjonen fra omtalte møte var at det er mulig for HK å imøtekomme de behov som KK har for ledelse og styring av regnskaps- og økonomifunksjonen i KK. Løsningen er ikke optimal, da dette vil sannsynligvis bety en redusert kapasitet og tjenesteyting fra egen økonomiavdeling. I tillegg vil dette medføre at KK ikke har mere enn en økonomimedarbeider per d. d. all den tid lønnsmedarbeider er langtidssykemeldt. Det medfører at kommunen er sårbar for ikke planlagt fravær.

På den annen side vil et samarbeid kunne gi betydelige innsparinger og lette en overgang til en felles kommune. Et utvidet og forpliktende samarbeid vil være i tråd med de intensjonene som ligger til grunn for avtalen om kommunesammenslåing.

Begge alternativene har åpenbare svakheter og kan gi effekter som er uønsket. Bekymringen er at KK ikke klarer å styre økonomiske forhold tilfredsstillende. En forutsetning for å velge et samarbeid med HK er at det ligger en forpliktende avtale om leveranse av økonomitjenester til KK.

Saken er drøftet med tillitsvalgte fredag den 2. september og anbefalingen fra rådmannen var å gå for et samarbeid med HK. Dette ble bifalt av tjenestemannsorganisasjonene med en forutsetning at man får en forpliktende avtale med HK.

Rådmannen vil innvilge permisjon uten lønn til økonomisjefen for ett år, dersom politisk myndighet samtykker i et utvidet økonomisamarbeid med Hammerfest kommune.

Rådmannens tilråding:

Kommunestyret i Kvalsund vedtar et utvidet regnskap- og økonomisamarbeid med Hammerfest kommune. Dette sett i lys av godkjent intensjonsavtale og framtidig sammenslåing av kommunene. Forutsetningen for en slik ordning er en forpliktende avtale om leveranse av tilfredsstillende regnskaps- og økonomitjenester til Kvalsund kommune.

Gunnar Lillebo
rådmann

SAKSFREMLEGG
KVALSUND KOMMUNE
Kommunestyret

Saksbehandler: Gunnar Lillebo

Arkiv: 00 &13

Arkivsaksnr.: 16/715

Saksnr.: Utvalg

Møtedato

59/16 Kommunestyret

15.09.2016

HØRING - KOMMUNELOVUTVALGETS UTREDNING 2016 :
4

Ordførers innstilling:

VEDLEGG:

NOU 2016:4 Ny kommunelov.

SAKSOPPLYSNINGER:

Kommunal- og moderniseringsdepartementet har sendt på høring NOU 2016:4 Ny kommunelov. Høringsfrist er 6. oktober 2016.

Kommunelovutvalget har foretatt en helhetlig gjennomgang av gjeldende kommunelov med sikte på å forenkle, tilgjengeliggjøre og tilpasse loven dagens kommuner og de oppgaver som tilligger disse. Store endringer siden ikrafttredelse av kommuneloven 1. januar 1993, har utløst behov for en revidering. På de siste 20 år siden vedtakelse av kommuneloven har det utviklet seg en omfattende praksis. En lovfesting av ulovfestet rett på området har også vært en stor oppgave i revideringsprosessen.

En hovedbegrunnelse for revideringen har vært et uttrykt behov for å styrke det kommunale selvstyret, jf. blant annet prop. 119 L. (2011-2012). Det kommunale selvstyret gir kommunene rett til å styre og ta beslutninger om det kommunen selv ønsker, innenfor de rammer som settes av nasjonale myndigheter.

Kommunelovutvalget har foreslått at grunnstammen i dagens kommunelov videreføres, da de sentrale hensyn er godt ivaretatt. Revideringen har derfor i stor grad gått ut på justeringer for å styrke det kommunale selvstyret, forbedre egenkontroll hos kommunene, og forenkle reguleringen av kommunesektoren.

Forslag til høringsuttalelse er utarbeidet i samarbeid mellom kommuneadvokaten i Alta kommune og kommuneadvokaten og juridisk rådgiver i Hammerfest kommune. Høringsuttalelsen tar for seg NOU 2016:4 kap. 2-30. Ved utarbeidelse av forslag til høringsuttalelse er det også sett hen til Debattgrunnlag fra KS, vedlagt som link til saken. Lovforslaget til ny kommunelov er å finne i NOU 2016:4 på s. 446-480.

SAKSVURDERING:

Forslaget til ny kommunelov er svært omfattende. For å vurdere dette har rådmannen innhentet hjelp fra både Alta og Hammerfest kommune som har både kompetanse og ressurser til å vurdere dette i mot eksisterende lovverk.

De enkelte kapitlene er kommentert av rådmannen sett opp mot det forslaget som foreligger.

Kap. 2 – Internasjonal og nordisk rett

Kommunelovutvalget er av den oppfatning at norsk rett ikke i tilstrekkelig grad er i samsvar med det europeiske charteret om lokalt selvstyre. Det foreslås derfor at revidering av kommuneloven i større grad skal bringe norsk rett i samsvar med charteret, til tross for at lokaldemokratiet står sterkt i Norge og charteret således i realiteten etterleveres. En slik harmonisering vil ivaretas ved en lovfesting av det kommunale selvstyret.

Vurdering:

Rådmannen vurderer det som positivt at norsk rett i større grad søkes harmonisert med internasjonal rett, herunder særlig charteret om lokalt selvstyre.

Kap. 3 – Formål

Særlig viktig ved revidering av kommunelovens formålsbestemmelse, har det vært å innta det kommunale selvstyret. Det kommunale selvstyret er gjennomgående i forslag til ny kommunelov, og det vurderes derfor at det bør fremgå av formålsbestemmelsen for å gis betydning for alle kommunelovens bestemmelser. Kommunelovutvalget har i tillegg foreslått å trekke fram i formålsbestemmelsen rammer for det kommunale selvstyret, lokaldemokrati og innbyggerdeltakelse samt en tjenesteytende og samfunnsutviklende kommune som er effektiv, tillitsskapende og bærekraftig.

Vurdering:

Rådmannen støtter endring av formålsbestemmelsen. Det kommunale selvstyret gis en sterkere forankring ved at det inntas i lovverket. En formålsbestemmelse skal ha betydning for tolkning av lovens øvrige bestemmelser. Det vurderes derfor som svært positivt at det kommunale selvstyret inntas i formålet, og dermed vil være overordnet i kommuneloven.

For øvrig vurderes forslaget til ny formålsparagraf som klargjørende, og bidrar til en sterkere forankring av viktige kommunale hensyn og styrking av demokratiske verdier.

Kap. 4 – Kommunalt selvstyre og forholdet til nasjonale myndigheter

Lovfesting av kommunalt selvstyre har vært gjennomgående i lovforslaget. I tillegg til å innta det kommunale selvstyret i formålsbestemmelsen, har kommunelovutvalget foreslått en egen bestemmelse der kommunalt selvstyre reguleres.

Samtidig foreslås det at bestemmelsen skal sette rammer for det kommunale selvstyret, herunder at selvstyret er begrenset av de rammer som er gitt i lov, og at det kreves hjemmel i lov dersom nasjonale myndigheter skal begrense det kommunale selvstyret. Det foreslås også inntatt prinsipper for nasjonale myndigheters forhold til det kommunale selvstyret. Det foreslås at statlige myndigheter bør ta disse prinsippene i betraktning når nytt lovverk, eventuelle inngrep etc., vurderes.

De foreslåtte prinsipper er: Forholdsmessighet i begrensning av det kommunale selvstyre, nærhet til innbyggerne og økonomisk handlerom. Nasjonale myndigheter bør ikke gripe inn overfor kommunesektoren i større grad enn nødvendig for å ivareta aktuelle mål. Oppgaver og beslutninger bør ikke legges på et mer sentralt beslutningsnivå enn nødvendig. Kommunene skal kompenseres fullt ut for merutgifter når de blir tillagt nye oppgaver, og ved endring i regelverk etc.

Vurdering:

Rådmannen ser svært positivt på at prinsippet om kommunalt selvstyre nå lovfestes. Det kommunale selvstyre er under press på grunn av stadig økende detaljstyring gjennom lovverket. Det vurderes at en lovfesting i større grad vil tydeliggjøre at det må foretas en avveining mellom de nasjonale interesser og det kommunale selvstyre, blant annet ved utarbeiding og endring av lovverk. Dette vil kunne medvirke til at det ikke detaljreguleres mer enn nødvendig.

Det ansees også som en viktig del av det kommunale selvstyre at nasjonale myndigheters begrensning av det kommunale selvstyre må hjemles i lov. Viktige prinsipper innen det kommunale selvstyre som nærhetsprinsippet, proporsjonalitetsprinsippet og fullfinansieringsprinsippet vurderes også som viktig for å sikre en tydelig forståelse av innholdet i selvstyre.

En lovfesting av kommunalt selvstyre vil videre være med på å bringe norsk rett i samsvar med det europeiske charteret om lokalt selvstyre. Det vurderes som viktig at norsk rett er i samsvar med våre internasjonale forpliktelser. Norge er per i dag det nordiske landet med svakest forankring av kommunalt selvstyre, og rådmannen anser det som positivt at vi nå i større grad er på linje med de øvrige nordiske land.

Prinsippene for nasjonale myndigheters forhold til det kommunale og fylkeskommunale selvstyre er utformet som «bør-regler». Det vurderes at det ikke vil ha betydning for prinsippenes vekt at nasjonale myndigheter ikke er direkte forpliktet til å vektlegge prinsippene etter bestemmelsens ordlyd. Bestemmelsen vurderes tvert imot og sikre ivaretagelse av prinsippene. Det er grunn til å tro at en lovfesting vil bidra til at prinsippene i større grad enn tidligere legges til grunn og får større vekt ved lovgivning, inngrep etc.

Kap. 5 – Virkeområde

Kommunelovutvalget foreslår i hovedsak å videreføre dagens bestemmelse om lovens virkeområde. Det har under arbeid med revideringen vært diskutert hvorvidt lovens virkeområde også skal omfatte kommunal virksomhet som faller inn under annen lovgivning, for eksempel aksjeselskaper, interkommunale selskapet etc.

Vurdering:

Rådmannen støtter kommunelovutvalgets vurderinger om at det ikke vil være hensiktsmessig å utvide lovens virkeområde. Det vil i enkelte tilfeller kunne være med på å undergrave de hensyn som legges til grunn når virksomheten organiseres på annen måte enn det som følger av kommuneloven.

Et utvidet virkeområde er etter rådmannens syn ikke hensiktsmessig, og det oppleves ikke problematisk å forholde seg til annen lovgivning i de tilfeller kommunal virksomhet er organisert på annen måte enn den som følger av kommuneloven. I de tilfeller det er nødvendig med særlig regulering ut over det som går frem av annen lovgivning, støttes forslag om at slik regulering tas inn i kommunelovens enkeltbestemmelser.

Kap. 6 – Kommunens informasjonsplikt

Kommunelovutvalget foreslår en utvidet informasjonsplikt. Informasjonsplikten skal både gjelde virksomhet i kommunen, og virksomhet andre rettssubjekter utfører på vegne av kommunen. Videre skal det i loven fastslås en plikt til å tilpasse informasjon og informere på en slik måte at kommunens innbyggere, presse og andre får tilgang på informasjonen.

Vurdering:

Rådmannen støtter forslaget om å utvide informasjonsplikten. Det bemerkes at mange kommuner per i dag allerede oppfyller kravet til informasjonsplikt både gjennom hjemmeside, facebookside og annen publisering. Det vurderes likevel som positivt at det lovfestes en informasjonsplikt. Det vil sikre at de kommuner som per i dag ikke gir tilstrekkelig informasjon til sine innbyggere, må sette i verk tiltak for å sikre dette.

Det vurderes også som positivt at det nye lovforslaget tar høyde for utvikling av informasjonskanaler, og at det dermed ikke reguleres på hvilken måte det skal informeres. Det legges da til rette for at kommunene kan følge utviklingen med stadig nye måter å nå ut til befolkningen på.

Samtidig påpekes at det fortsatt vil være viktig å sikre at alle innbyggere får tilgang til informasjon. Det innebærer at det fortsatt vil være nødvendig å benytte de tradisjonelle informasjonskanalene, til tross for en utvikling der de fleste innbyggere nås gjennom internett og sosiale media.

Kap. 7 – Innbyggerdeltakelse

Kommunelovutvalget har gjennomgått og evaluert de former for innbyggerdeltakelse som foreligger. Det påpekes at det i stor grad bør være opp til det kommunale selvstyret å avgjøre hvordan og i hvilken grad det skal legges til rette for innbyggerdeltakelse.

Det vises til at ordningen med innbyggerforslag i liten grad er suksessfull. Likevel påpeker utvalget at det er viktig og fortsatt ha mulighet til å få satt en sak på dagsorden selv om kommunestyrets representanter ikke ønsker det. Ordningen foreslås videreført men med enkelte moderasjoner. Der det tidligere har vært krav om to prosent av innbyggernes underskrifter, settes kravet nå opp til åtte prosent. Likevel skal 1000 underskrifter alltid være tilstrekkelig for å fremme et innbyggerforslag.

Vurdering:

Rådmannen støtter forslaget om å øke kravet om underskrifter ved innbyggerforslag. Likevel må dette vurderes opp mot den aktuelle kommunens innbyggertall. Det kan være fordelaktig å nytte en prosentandel av antall stemmeberettigede i kommunen for å kunne framme et innbyggerforslag. Nye ordninger med underskrifter på internett, gjør det enklere å delta og å sikre underskrift fra tilstrekkelig mange innbyggere for å få forslaget behandlet. I kommuner der innbyggerforslag i større grad benyttes, vil en lav grense kunne bidra til for mange innbyggerforslag, som igjen kan være med på å svekke det representative demokratiet.

Kap. 8 – Folkevalgte organer og kommunens administrasjon

Folkevalgte organer:

Utvalget foreslår i hovedsak å videreføre dagens regler om folkevalgte organer. Kommunestyrets rolle er tydeliggjort. Det er det tatt inn i loven at kommunestyret kan delegere sin myndighet til andre folkevalgte organer, ordføreren, kommunedirektøren og andre rettssubjekter, (§ 5-2). Bestemmelsen om formannskapet videreføres i hovedsak. Utvalget mener at regelverket for komiteer og faste utvalg kan forenkles og tydeliggjøres. Det foreslås en enklere utvalgsstruktur ved at komiteer og faste utvalg etter dagens kommunelov § 10 slås sammen og gis betegnelsen utvalg, (§ 5-5). Utvalgene kan være faste eller midlertidige, og de kan få tildelt beslutningsmyndighet, innstillingsrett eller bare utredningsoppgaver. For at rammene for de folkevalgte organ skal være klare foreslås det at skal fastsettes et reglement som gir de sentrale rammene for organet og virkeområdet, eventuell vedtaksmyndighet og tidsperiode. Det foreslås at utvalg bare kan opprettes av kommunestyret selv (og til en viss grad ordfører). Det er nytt. Utvalgene (ikke formannskapet) skal imidlertid selv kunne opprette arbeidsutvalg (for midlertidige utredningsoppdrag mv). Disse utvalgene skal bestå av utvalgets egne medlemmer.

Vurdering:

Rådmannen er enig i at kommunestyrets oppgaver og ansvar tydeliggjøres i loven og at regelverket for dagens utvalg og komiteer forenkles og tydeliggjøres. En er videre enig i at bestemmelsene om formannskapet videreføres. Formannskapet bør imidlertid kunne opprette arbeidsutvalg på samme måte som de øvrige utvalg. Det bør vurderes nærmere om slike

arbeidsutvalg kun skal kunne bestå av utvalgets medlemmer eller om også andre skal kunne velges som medlemmer i slike utvalg.

Kommunens administrasjon:

Utvalget ønsker en felles, kjønnsnøytral tittel på lederen for kommunens administrasjon og foreslår *kommunedirektør* som en slik ny lovpålagt tittel som alternativ til dagens rådmann/administrasjonssjef, (§ 13- 1).

Oppgaver knyttet til lederrollen er i hovedsak videreført. For å tydeliggjøre ansvar og roller ytterligere foreslår utvalget at det tas inn en bestemmelse om at kommunedirektøren får et særlig ansvar for å gjøre folkevalgte organ oppmerksomme på *særskilte iverksettelsesutfordringer*: Dersom kommunedirektøren blir oppmerksom på faktiske eller rettslige spørsmål som har sentral betydning for gjennomføring av et vedtak, skal vedkommende gjøre det folkevalgte organet oppmerksom på dette (§ 13- 1, 4.ledd).

Utvalget foreslår videre at kommunedirektøren skal gis ansvar for den løpende håndteringen av *personalsaker*, herunder hvem som skal ansettes eller sies opp samt ilegging av tjenestlige reaksjoner (advarsel, suspensjon mv.)(§ 13- 1, 7.ledd). Dette er annerledes enn i dagens lov hvor slik myndighet må delegeres til rådmannen fra kommunestyret. Kommunestyret skal fortsatt ha ansvaret for budsjett og arbeidsgiverpolitikk, herunder bemanningsnormer, valg av antall stillinger innenfor en kategori innenfor vedtatt budsjett og hvilke stillingskategorier eller antall årsverk som skal reduseres ved nedbemanninger. Kommunestyret vil også fortsatt ha ansvar for å ansette kommunedirektøren.

Vurdering:

Rådmannen støtter forslaget om å lovfeste tittelen «kommunedirektør» på kommunens øverste administrative leder. Kommunens øverste leder har i dag har ansvar for kommunens ansatte, både faglig og administrativt. Det vurderes etter dette som riktig at han/ hun gis ansvar den løpende håndtering av personalsaker i kommunen, herunder ansettelser og oppsigelser. En slik ansvarsfordeling er allerede gjennomført i stadig større grad i kommunene i dag.

Kap. 9 – Parlamentarisme

Utvalget vil bevare muligheten for å ha parlamentarisk styreform som alternativ til formannskapsmodellen (som fortsatt skal være hovedmodellen). Det stilles imidlertid strengere krav for å kunne innføre parlamentarisme (krav om 2/3 flertall mot simpelt flertall i dag)(§ 10-1). Det foreslås også regler for å styrke kommunestyret og opposisjonen i parlamentarisk styrte kommuner. Det foreslås at personer som ansettes i politiske stillinger må fratre sine verv så lenge de har et slikt ansettelsesforhold. Dette for å unngå dobbeltroller (§ 10- 2, 3.ledd).

Vurdering:

Forslagene støttes. Det vurderes at endringene i regelverket vil bidra til en sterkere forankring i kommunestyret for å innføre parlamentarisme og at endringene vil bidra til å styrke kommunestyret og opposisjonen.

Kap. 10 – Ordfører

Ordfører har en veldig begrenset formell myndighet i dagens kommunelov.

Utvalget foreslår at ordfører får *forslagsrett* i folkevalgte organ hvor ordfører ikke selv er medlem (unntatt kontrollutvalget) (§ 6-1, 3.ledd). I dag har ordfører bare møte og talerett i slike organ.

Det foreslås å åpne for at kommuner som selv ønsker å delegerer mere myndighet til ordføreren, kan gjøre dette. Ordfører kan delegeres myndighet til å *opprette utvalg* på eget initiativ. Ordfører kan også gis myndighet til å *treffe vedtak i saker som ikke har prinsipiell betydning* og til å *fatte enkelte hastevedtak*. Dersom slik myndighet blir delegert skal ordføreren rapportere tilbake til kommunestyret om hvordan myndigheten er benyttet (§ 6- 1, 4. og 5. og 6. ledd). Utvalget foreslår også at kommunestyret selv kan bestemme *direkte valg av ordfører*, det vil si at ordfører velges direkte av innbyggerne (§ 6-3). Lovforslagene følger opp tidligere forsøk som er gjennomført ved flere lokalvalg.

Vurdering:

Forslagene om utvidet myndighet til ordfører og mulighet for direkte valg av ordfører støttes. Bestemmelsene gir rom for vurderinger i den enkelte kommune om hva som er ønskelig og hva det er behov for ut fra lokale forhold, ved at kommunestyrene selv bestemmer hvilken myndighet de ønsker å delegerer til ordfører og om det skal være direkte valg av ordfører eller ikke.

Kap. 11 – Kommunale foretak

Utvalget foreslår å videreføre adgangen til å organisere deler av den kommunale virksomheten i kommunale foretak. Det foreslås kun mindre endringer i regelverket for kommunale foretak. For å unngå dobbeltroller og habilitetsproblematikk foreslår utvalget at *medlemmer og varamedlemmer av kommunestyret* ikke skal kunne være velges til styret i kommunale foretak (§ 9- 5, 2.ledd).

Det foreslås videre å lovfeste et krav om at kommunene skal utarbeide en eierskapsmelding for virksomhet som drives i selskap. Eierskapsmeldingen skal også omfatte kommunale foretak (§ 27-1, 2ledd bokstav b).

Vurdering:

Rådmannen støtter forslaget om å lovfeste at eierskapsmelding skal inngå som en del av kommunestyrets overordnede tilsynsansvar og at eierskapsmeldingen skal omfatte kommunale foretak.

Rådmannen ser at det kan oppstå utfordringer med dobbeltroller og habilitetsproblematikk hvor medlemmer av styret i kommunale foretak også er medlemmer av kommunestyret. Medlemmer av kommunestyret *kan* imidlertid sitte i *styret i andre selskap* (AS, IKS, stiftelser mv.) I slike tilfeller er habilitetsproblematikken løst ved inhabilitetsreglene i forvaltningslovens § 6 første ledd bokstav e) som slår fast at kommunestyremedlemmene ikke kan delta i behandlingen av saker hvor selskapet er part. Det bør vurderes å innføre en liknende inhabilitetsregel for medlemmer i kommunale foretak i stedet for å lovfeste at kommunestyremedlemmer ikke har adgang til å bli valgt til styret i kommunale foretak. For mindre kommuner også et problem med å skaffe nok folk.

Kap. 12 – Valgbarhet. Ombudsplikt og suspensjon mv.

I dette kapitlet vurderer utvalget regler om valgbarhet, ombudsplikt, fritak fra politiske verv, suspensjon og regler om å frata folkevalgte vervet. Valgbarheten til kommunestyret blir regulert av valgloven mens kommuneloven regulerer valgbarheten til andre kommunale organ. Etter valgloven kan en person kreve seg fritatt fra valg til kommunestyret dersom vedkommende avgir skriftlig erklæring om at han/hun ikke ønsker å stille til valg på den aktuelle valglisten. Utvalget mener det bør være en liknende fritaksrett ved valg til andre organer i kommunen, unntatt formannskapet (§ 7-2, 3.ledd bokstav c). Dette fordi medlemmene av formannskapet velges blant medlemmene i kommunestyret (som allerede har akseptert å stille til valg).

Utvalget foreslår at de alminnelige reglene om å være valgbar til og utelukket fra valg bør være like ved valg av medlemmer til *alle* folkevalgte kommunale organ. Det gjøres likevel noen unntak fra kravet om at man må være bosatt i kommunen. Dette gjelder organer som har mere driftspregede oppgaver enn politiske. I slike organ vil også personer bosatt i andre kommuner kunne velges. Det vises her til styrer i institusjoner, styrer kommunale foretak og styrer i kommunale oppgavefelleskap. I mange tilfeller blir slike organisasjonsformer benyttet til samarbeid om administrative funksjoner.

Utvalget mener at dagens fritaksregler i hovedtrekk er gode og i hovedsak fungerer etter sin hensikt. Utvalget foreslår at reglene videreføres med noen forenklinger. Det foreslås at folkevalgte som har fått innvilget midlertidig fritak fra et verv ikke skal ha rett til å tre inn i vervet igjen før permisjonstiden er ute (§ 7-9, 2.ledd).

Suspensjon innebærer at en folkevalgt for en periode ikke lenger får lov til å fungere i vervet. Dagens bestemmelse om at kommunestyret kan vedta å suspendere en folkevalgt dersom det er

utferdiget siktelse eller reist tiltale mot en folkevalgt for diverse straffbare forhold foreslås videreført. Som ny bestemmelse foreslås utvalgets flertall en *utvidet adgang til å suspendere ordfører* (ikke varaordfører). Ordfører skal kunne suspenderes (ved 2/3 flertall i kommunestyret) hvis ordfører blir tiltalt for straffbare forhold med en strafferamme på over tre år, uavhengig om det straffbare forholdet har tilknytning til vervet som folkevalgt (§ 7- 11). Ordfører skal i et slikt tilfelle kunne få erstatning for tapt arbeidsfortjeneste.

Utvalgets flertall foreslås også at en ordfører skal kunne *fratas vervet* på visse vilkår *uavhengig* av om vedkommende har begått en straffbar handling (krever 9/ 10 flertall i kommunestyret). Det skal kun skje hvis ordfører blir vurdert som *ikke skikket* til å inneha vervet. Det må da foreligge særlige forhold og noe kvalifisert klanderverdig med hvordan ordføreren opptrer eller utfører sine plikter i vervet (§ 7-11, 4. ledd).

Vurdering:

Rådmannen støtter forenklingene og endringene som foreslås i reglene om valgbarhet, ombudsplikt samt reglene om uttreden og fritak.

Rådmannen kan ikke se at det er dokumentert at det er behov for å utvide dagens regler om suspensjon. Det vises her til utvalgets mindretall som påpeker at det er vanskelig å påvise et klart behov for slike lovendringer, særlig fordi adgangen en folkevalgt har til å søke fritak fra sine verv har vist seg tilstrekkelig. Regler om at folkevalgte som suspenderes har krav på tapt arbeidsgodtgjørelse støttes, da dette vil likestille folkevalgte og ansatte i kommunen.

Arbeidsmiljøloven har regler om godtgjørelse til ansatte under suspensjon, men loven omfatter bare arbeidstakere/ ansatte og ikke folkevalgte.

Etter gjeldende rett er det bare domstolene som kan frata en person vervet som folkevalgt. Et av vilkårene er at vedkommende må ha begått en straffbar handling. Rådmannen ser at det vil kunne oppstå tilfeller hvor det kan oppstå massiv mistillit mot en ordfører uavhengig av om personen har begått en straffbar handling eller ikke. Mistilliten kan for eksempel knytte seg til forhold som at ordføreren ikke følger opp pliktene sine i vervet, for eksempel i lang tid unnlater å møte opp i kommunestyre/ formannskap eller andre oppdrag uten gyldig forfall, opptrer sterkt beruset under utøvelsen av vervet, innrømmer lovbrudd eller utviser annen klanderverdig oppførsel. Hva som konkret skal til for å kunne frata en ordfører vervet som følge av uskikkethet vil kunne by på tolkningsproblemer. Dersom det skal åpnes for at ordfører skal kunne fratas vervet på grunn av uskikkethet bør reglene tydeliggjøres med hensyn til hva som skal kunne vektlegges ved en slik vurdering.

Kap. 13 – Valg av medlemmer til folkevalgte organ

Utvalget foreslår lovendringer som skal bidra til at kjønnsbalansen i organet som helhet blir sikret bedre enn etter dagens regler. Utvalget viser til at andelen av kvinner i folkevalgte

organer er rundt 40 prosent og over, men at tallene varierer mye fra kommune til kommune og slik er i strid med målet med regelverket.

Utvalgets flertall mener at kravet til kjønnsbalanse ved *forholdsvalg* også bør knytte seg til sammensetningen av *organet som helhet*, og ikke bare til det enkelte listeforslag, som i dag. Flertallet foreslår at dersom det ene kjønn blir underrepresentert i organet som helhet, skal kandidater fra det underrepresenterte kjønn rykke opp på den liste som har fått *flest* stemmer. Dersom kandidatene fra det underrepresenterte kjønn skal rykke opp fra den listen som har fått færrest stemmer, kan de to største partiene i praksis avgjøre hvilket kjønn det minste partiet skal være representert med (§ 7-6, 4. ledd).

Utvalgets mindretall foreslår å videreføre gjeldende rett. De mener statistikken viser at begge kjønn er godt representert både i formannskap og i andre faste utvalg. Mindretallet fremhever også at flertallets forslag vil medføre at noen partier i praksis kan tvinge andre partier til å velge inn en folkevalgt av et bestemt kjønn. Slik mindretallet ser det, vil dette utgjøre et demokratisk problem. Eksempel: Det skal velges 7 medlemmer til et utvalg. Tre partier blir representert i utvalget med hhv tre, tre og ett medlem. Dersom det innføres krav til den kjønnsmessige balansen i utvalget som helhet, vil kjønns sammensetningen i utvalget totalt sett måtte bli tre av det ene kjønn og fire av det andre. Dersom kandidatene fra det underrepresenterte kjønn skal rykke opp fra den listen som har fått færrest stemmer (slik ordningen er etter domstolloven) kan de to største partiene i praksis avgjøre hvilket kjønn det minste partiet skal være representert ved. Dette kan de gjøre ved begge å stille med to kvinner og en mann. Det minste partiet vil da ikke kunne få valgt inn en kvinne, for kvoteringsreglene vil gjøre at en mann eventuelt rykker opp på denne listen for å sikre kjønnsmessig balanse i organet.

Vurdering:

Rådmannen støtter utvalgets mindretall og tilrår at dagens regler videreføres om at demokratihensyn i dette tilfelle må gå foran hensynet til kjønnsbalanse. Dagens valgeregler er allerede svært kompliserte og lite tilgjengelig. Den regelen som flertallet foreslår vil medføre et ytterligere kompliserende element når regelverket skal anvendes.

Kap. 14 – Godtgjøring og velferdsgoder

Utvalget mener det er viktig å ha økonomiske støtteordninger for personer som er valgt til kommunale tillitsverv. Dette for å sikre en bredest mulig rekruttering til slike verv. Dagens bestemmelser foreslås i hovedsak videreført med enkelte tillegg. Det foreslås at det i loven tas inn en egen bestemmelse hvor det åpnes for at kommunestyret selv kan bestemme at folkevalgte som frikjøpes, skal motta en fast godtgjøring som skal dekke *både erstatning for tapt inntekt og godtgjøring for utførelse av verv* (§ 8-6). Utvalget foreslår videre å lovfeste at folkevalgte i verv på *minst halv tid* skal ha rett til ettergodtgjøring i inntil tre måneder dersom vedkommende ikke har jobb å gå tilbake til (§ 8-7).

Utvalget har ikke hatt i sitt mandat å vurdere de folkevalgtes rettigheter etter andre regelverk som folketrygdeloven, arbeidsmiljøloven og ferieloven. Utvalget påpeker at lovgivningen bør endres slik at folkevalgte som har et tillitsverv som tilsvarer minst 50 prosent stilling, gis de samme rettigheter til ulike velferdsgoder som ansatte i kommunene.

Vurdering:

Rådmannen støtter utvalgets forslag om endringer i regelverket vedrørende frikjøp og ettergodtgjøring. Det samme gjelder forslaget om å gi folkevalgte med omfattende tillitsverv rettigheter innen velferdslovgivningen.

Kap. 15 – Utvidet innsynsrett og taushetsplikt for folkevalgte.

Utgangspunktet er at alle opplysninger som de folkevalgte trenger for å treffe vedtak, skal fremgå av administrasjonens saksfremstilling med vedlegg. Samtidig beror det på et skjønn hvilke opplysninger som vil være nødvendig for at en sak skal være tilstrekkelig opplyst. Hvis de folkevalgte ønsker flere opplysninger i en sak enn det administrasjonen har lagt frem, kan det oppstå spørsmål om hvor omfattende innsynsretten er og hvilke dokumenter og opplysninger de folkevalgte skal få. Etter gjeldende rett har folkevalgte en *videre* innsynsrett i dokumenter enn det som følger av offentlighetsloven. Den utvidede innsynsretten ligger til de *folkevalgte organene*, og ikke til den enkelte folkevalgte. Den enkelte folkevalgtes innsynsrett følger de generelle reglene i offentlighetsloven og må behandles etter dette regelverket. Reglene om folkevalgte organers innsynsrett er ulovfestede regler. De praktiseres ofte ulikt i kommunene og er ofte regulert gjennom kommunale reglement. Utvalget foreslår derfor å lovfeste og presisere gjeldende rett (§ 8-3). Dersom de folkevalgte får opplysninger som er taushetsbelagt med hjemmel i forvaltningsloven eller særlovgivningen, har de allerede taushetsplikt etter gjeldende rett. Utvalget foreslår at en tilsvarende skal gjelde hvis de folkevalgte får opplysninger som kan unntas fra offentlighet etter offentlighetsloven, og som kommunen har bestemt at det ikke skal gis innsyn i (§ 8-3, 6. ledd).

Etter utvalgets forslag skal *kommunestyret* som organ ha innsynsrett i alle dokumenter i kommunen. *Andre folkevalgte organ* skal kunne gis innsynsrett i dokumenter i saker som ligger innenfor organets virkeområde (§ 8-3, 2. ledd). Det foreslås også nærmere krav til stemmegivningen mv. når organet skal ta stilling til om de vil kreve slikt innsyn.

Vurdering:

Rådmannen støtter utvalgets forslag og vurderinger.

Kap. 16 – Saksbehandlingsregler for folkevalgte organer

Utvalget foreslår at dagens saksbehandlingsregler for folkevalgte organ i hovedsak videreføres, men med enkelte endringer, justeringer og språklige forenklinger. Utvalget mener at dagens regler om møteoffentlighet i hovedsak fungerer bra. Utvalget foreslår imidlertid som ny regel at møter skal kunne lukkes for offentligheten der organet skal *motta informasjon fra kommunens advokat, og hensynet til saken tilsier det (§ 11-5, 3. ledd bokstav c)*. Det foreslås også at slike saker skal sladdes på den saklisten og i den møteboken som gjøres tilgjengelig for allmenheten. Et eksempel på en slik sak kan være en kontraktvist hvor kommunen vurderer å heve en kontrakt og har behov for å få informasjon om sin rettslige stilling uten at medkontrahenten blir kjent med at kommunen vurderer å heve kontrakten.

Utvalget drøfter om det skal gis *adgang til å lukke møter* i folkevalgte organ i en innledende fase av saksbehandlingen dersom folkevalgte har behov *for saksforberedende orientering/opplæring i en konkret sak*. Et mindretall ønsker at det lovfestes en mulighet til å kunne lukke slike møter. Mindretallet viser til at det er viktig å tilrettelegge for læring og gode beslutningsprosesser og gi folkevalgte mulighet for å kunne sette seg inn i et komplekst saksområde før man realitetsbehandler og treffer vedtak. Utvalgets flertall mener at slike møter kan være åpne.

Et samlet utvalg foreslår at adgangen til å avholde *fjernmøter* utvides. Allmenheten må da gis tilgang til møtet for eksempel gjennom en skjermoverføring av møtet i egnede lokaler eller ved at møtet overføres på internett. Utvalget foreslår at nærmere detaljer om krav til fjernmøte fastsettes i forskrift.

Vurdering:

Rådmannens støtter reglene om utvidet adgang til å avholde fjernmøter og støtter også forslaget om at et møte skal kunne lukkes i *særlige tilfeller* hvor det er behov for et fortrolig møte med kommunens advokat.

Rådmannen vurderer at opplæring av folkevalgte i en innledende fase av saksbehandlingen bør kunne skje i åpne møter og støtter utvalgets flertall og vurderinger. Behovet for å kunne lukke slike møter antas å være beskjedent. En adgang til å lukke dørene i opplæringsøyemed vil også kunne tolkes ulikt og gi rom for misbruk, samt at forslaget ikke er i samsvar med samfunnsutviklingen for øvrig som går i retning av å praktisere mer åpenhet og offentlighet.

Kap. 17 – Inhabilitet for folkevalgte og ansatte

Etter utvalgets vurdering dekker reglene i dagens kommunelov, sammenholdt med forvaltningsloven, behovet for regler om inhabilitet for folkevalgte eller ansatte. Utvalget har derfor ikke sett behov for å endre på hovedinnholdet i gjeldende inhabilitetsregler og foreslår kun enkelte presiseringer, klargjøringer og språklige forenklinger. Utvalget foreslår blant annet å dele § 40 i dagens kommunelov i flere bestemmelser slik at det blir en bestemmelse om

inhabilitet for ansatte, en om inhabilitet for folkevalgte og en om fritak av personlige grunner (§ 13- 3, § 11- 10 og § 11-11).

Vurdering:

Rådmannen støtter utvalgets forslag og vurderinger.

Kap. 18 – Interkommunalt samarbeid

Samarbeid mellom kommuner kan foregå på mange ulike måter, fra helt uformelt samarbeid til formelt samarbeid organisert etter lovregulerte samarbeidsformer.

Dagens kommunelov regulerer tre ulike formelle samarbeidsordninger. Det er interkommunalt styre etter § 27, vertskommunesamarbeid etter kapittel 5 A og samkommunearbeid etter kapittel 5 B. *I tillegg* finnes organisasjonsformen interkommunale selskap, som er regulert i en egen lov, lov om interkommunale selskap. Kommunene kan også benytte seg av samarbeidsformer som ikke kun er forbeholdt kommunene som aksjeselskaper, foreninger og samvirkeforetak.

Dagens kommunelov inneholder ingen overordnet bestemmelse som fastslår at kommuner kan samarbeide med hverandre. Utvalget foreslår derfor at en slik bestemmelse tas inn i loven og denne gis betegnelsen *Interkommunalt samarbeid* (§ 17- 1).

En enkel samarbeidsform som mange kommuner benytter i dag for å samarbeide om å løse felles oppgaver finner vi i dagens kommunelov § 27. § 27 gir hjemmel for å opprette et *interkommunalt styre*. Samarbeidsformen brukes mye. Den er først og fremst beregnet på mindre omfattende samarbeid hvor kommuner samarbeider om å løse en eller flere oppgaver og hvor kommunene anser de andre samarbeidsformene for å være mindre hensiktsmessige/ for kompliserte. I tillegg er de fleste regionråd i dag organisert som § 27 – samarbeid.

Utvalget har, på bakgrunn av to større evalueringer vedrørende samarbeid etter kommuneloven § 27, vurdert at dagens regler ikke dekker kommunenes behov godt nok og at det er behov for noen endringer i regelverket. Interkommunalt samarbeid er svært knapt regulert i dagens § 27. Dette åpner for betydelig usikkerhet om hvilke regler som gjelder for samarbeidet på ulike områder. Utvalget foreslår derfor at § 27 erstattes med en ny organisasjonsform kalt «*kommunalt oppgavefellesskap*» (§ 19- 1). Gjeldende kommunelov § 27 fastsetter at det kan opprettes et eget *styre* til løsning av felles oppgaver. Den har ingen regler om opprettelse av andre organer. I dag bestemmer deltakerne selv både styrets sammensetning og størrelse. Utvalget foreslår at det skal være *obligatorisk* å velge et *representantskap* i det kommunale oppgavefellesskapet. Representantskapet skal være oppgavefellesskapets øverste organ. Det stilles krav om at *alle* deltakerne skal være representert i representantskapet (§ 19- 3).

Regionrådene har vokst fram i løpet av de siste 30 årene og er en betegnelse på et frivillig formalisert politisk samarbeidsorgan mellom nabokommuner der ordførerne, og ofte også administrasjonssjefene deltar. Begrepet *regionråd* har i dag ikke noe fast juridisk innhold. Regionrådene tar seg i hovedsak av grenseoverskridende oppgaver som kommer i tillegg til de ordinære oppgavene kommunene har ansvar for. Hørings- eller drøftingssaker om statlige initiativ er sakstyper som ofte blir behandlet. Videre er samferdsel/ infrastruktur, næring, kultur/ idrett, naturforvaltning/ klima/ forurensing og regional planlegging typiske saker som regionrådene behandler.

Utvalget foreslår å lovfeste regionrådet som et kommunalt samarbeidsorgan og det foreslås noen egne regler for et slikt samarbeid (§ 18- 1 flg.). Utvalget foreslår blant annet at følgende lovreguleres: Hva et regionråd skal drive med må komme klart fram i en samarbeidsavtale mellom kommunene. Deltakerkommunene må ta standpunkt til om regionrådet skal være et eget rettssubjekt eller ikke. Det må velges et råd i regionrådet som skal være organets øverste organ. Det lovfestes at regionrådet (med enkelte unntak) ikke kan gis myndighet til å utøve offentlig myndighet. Videre foreslås det at deltakerne skal hefte ubegrenset for sin andel av regionrådets forpliktelser og at det skal opprettes en skriftlig samarbeidsavtale for regionrådet.

Vurdering:

Rådmannen støtter at det tas inn i loven en overordnet bestemmelse som fastslår at kommunene kan samarbeide med hverandre for å løse felles oppgaver (§ 17- 1). En opplisting av de vanligste formene for samarbeid er positivt da dette gir oversikt og klarhet om hvilke organisasjonsformer kommunene kan benytte.

Rådmannen støtter at dagens § 27 - samarbeid utgår og erstattes med organisasjonsformen «*kommunalt oppgavefelleskap*». Et kommunalt oppgavefelleskap vurderes å være en enkel og fleksibel organisasjonsform hvor kommunene vil ha stor frihet til å velge egne lokale løsninger. Det anses å være en fordel at de nye bestemmelsene gir anvisning på hvilke sentrale forhold en samarbeidsavtale minimum må inneholde. Det anses også som positivt at det økonomiske ansvaret klargjøres (19- 2) og at man ved etablering av et samarbeid må ta stilling til om oppgavefelleskapet skal være et eget rettssubjekt eller ikke (§ 19-4, 4. ledd bokstav b). Når det gjelder reglene om *organisering* av oppgavefelleskapet vurderes det at det *ikke* er nødvendig å stille et krav om at det skal være et representantskap med deltakelse fra alle. Et styre der kommunene selv bestemmer antall og hvem som skal sitte i styret, slik som i dag, bør være tilstrekkelig. Hvorvidt alle deltakerne bør være representert i samarbeidsorganet bør være opp til deltakerne selv å bestemme. Dette vil kunne være avhengig av hvilke type oppgaver som ønskes løst.

Rådmannen støtter forslaget om regionråd og reguleringen av disse. Ved å lovfeste regionrådene synliggjøres disse i det kommunale forvaltningssystemet. Det vil fortsatt være frivillig for kommunene å samarbeide i regionråd og kommunene vil fortsatt i stor grad selv kunne bestemme hva samarbeidet skal gå ut på.

Kap. 19 – Økonomiforvaltning

Kommunelovens regler om økonomiforvaltningen skal ivareta flere hensyn. Et sentralt hensyn er å støtte opp om det kommunale selvstyret. Økonomireglene skal også trygge det finansielle grunnlaget for alle de tjenestene som kommunene har ansvar for overfor innbyggerne.

Utformingen av økonomireglene reiser flere vanskelige spørsmål, hvor ulike prinsipper og hensyn må veies og balanseres.

Utvalget legger til grunn at reglene fortsatt skal bygge på rammestyringsprinsippet. Dette skal underbygge selvstyret og den lokale handlingsfriheten og det lokale ansvaret for å ha en sunn økonomisk husholdning innenfor de rammer som loven setter. Utvalgets lovforslag innebærer i hovedsak at økonomireglene fra dagens lov videreføres, men med flere tillegg, endringer og presiseringer. Forslaget innebærer at en rekke bestemmelser som i dag finnes i forskrift flyttes opp i loven.

Noen av forslagene omfatter følgende:

- En generalbestemmelse som slår fast at kommunestyret skal forvalte sin økonomi slik at den økonomiske handleevne blir ivaretatt over tid.
- Kommunestyret skal fastsette finansielle måltall for kommunens økonomiske utvikling, som er verktøy for den langsiktige styringen av kommunens økonomi.
- Økonomiplanen skal kunne utgjøre handlingsdelen til kommuneplanenes samfunnsdel.
- Krav til standardiserte oppstillinger av inntekter og utgifter i økonomiplanen og krav om å synliggjøre gjelden i økonomiplanen og årsbudsjettet.
- Plikt til å utarbeide et samlet (konsolidert) regnskap for kommunen som juridisk enhet.
- Nye regler om avslutning av årsregnskap.
- Lovfesting av kravet om at kommunens drift bare kan finansieres av løpende inntekter.
- Nye regler for beregning av minimumsavdrag på lån.
- Et generelt forbud mot å stille garantier som innebærer vesentlig økonomisk risiko.
- Nye vilkår for at kommuner med vesentlig økonomisk ubalanse tidligere fanges inn i ordningen for statlig budsjettkontroll og lånegodkjenning (ROBEK).
- Innføring av tiltaksplikt for kommuner i ROBEK som skal bidra til at økonomien bringes tilbake i balanse.

Vurdering:

Det er sentralt for en kommune å vurdere økonomiske forhold og handleevne på kort og lang sikt. Eventuelle endringer i kommuneloven må bidra til at det skjer. De forslåtte endringene synes å være et positivt bidrag til en bedre økonomistyring i kommunene, og støttes av administrasjonen.

Kap. 20 – Disposisjoner i strid med reglene om lån og garantier mv.

Utvalget foreslår å lovfeste flere nye bestemmelser som klargjør rettsvirkningene av disposisjoner i strid med økonomibestemmelsene. Blant annet foreslås at låneavtaler som gjelder andre formål enn det kommuneloven tillater og andre avtaler som innebærer en finansiell risiko utover lovens forbud mot vesentlig finansiell risiko, skal være *privatrettslig ugyldig* såfremt långiver var kjent med lovbruddet, eller burde ha kjent til det. Privatrettslig ugyldighet innebærer at kommunens kontraktsmotparter ikke kan gjøre avtalerettslige forpliktelser gjeldende dersom avtalen er i strid med reglene.

Utvalget overlater til departementet å utrede spørsmålet om virkningene av privatrettslig ugyldighet.

Vurdering:

Forslaget om klargjøring av rettsreglene ved brudd på økonomibestemmelsene støttes. Det vil gi partene større forutsigbarhet og vil også kunne virke preventivt. Hvordan restitusjonsplikten skal utformes må imidlertid utredes og avklares før en eventuell lovendring vedtas.

Kap. 21 – Selvkost

Utvalget foreslår at det skal lovfestes felles generelle og overordnede regler om beregning av selvkost i kommuneloven.

Dagens regelverk er spredt på flere særlover, og dagens kommunelov inneholder ingen regler om selvkost eller andre regler som begrenser kommunens adgang til å ta betalt for tjenester. Formålet med å lovfeste regler for beregning av samlet selvkost er å bidra til at kommunene ikke har ulikt nivå på gebyrene på grunn av ulik forståelse av hva som ligger i selvkostbegrepet og hvordan det øvre taket på gebyrinntektene beregnes.

Vurdering:

Rådmannen støtter forslaget. Reglene om selvkost kan oppleves som vanskelig tilgjengelig fordi de i dag er spredt i særlover, slik at et overordnet regelverk inntatt i kommuneloven både kan virke rettslig tydeliggjørende, samt at det kan ha en tillitskapende effekt overfor innbyggerne.

Kap. 24 – Internkontroll

Internkontroll er en del av kommunens egenkontroll, styrt av kommunens administrative leder. I dag reguleres dette blant annet i kommuneloven § 23 der det fremgår at administrasjonssjefen skal sørge for at administrasjonen drives i samsvar med lover, forskrifter og overordnede instruksjoner, og at den er gjenstand for *betryggende kontroll*. I tillegg finnes en rekke

bestemmelser i særlovgivningen, som til dels er svært detaljerte på sitt område og har ulik utforming. Dette gjør det utfordrende for kommunene å holde oversikt over mange ulike regelsett og ulike internkontrollkrav.

Utvalget foreslår å innføre en ny og mer omfattende bestemmelse om internkontroll i kommuneloven. Formålet er å styrke internkontrollen ved å gjøre reguleringen av internkontrollen mer tydelige, helhetlig og effektiv. Bestemmelsen skal angi et lovkrav om hva som minimum må gjøres av internkontroll, men det vil ikke være en uttømmende regulering. Bestemmelsen skal erstatte særlovgivningens bestemmelser om internkontroll for kommuner. Det foreslås videre å lovfeste et krav om årlig rapportering til kommunestyret om internkontrollen.

Vurdering:

Rådmannen vurderer at forslaget vil bidra til å styrke fokuset på egenkontroll i kommunene, noe som vil bygge opp under det kommunale selvstyret og dermed legge til rette for redusert statlig tilsyn med kommunene. Forslaget støttes.

Kap. 25 – Kontrollutvalget og kontrollutvalgssekretariatet

Utvalget viderefører dagens ordning med at kommunestyret selv plikter å velge et kontrollutvalg, inkludert leder og nestleder, samt at minst ett medlem også er medlem i kommunestyret. Det foreslås å øke minimumskravet til antall medlemmer i kontrollutvalget fra tre til fem. De strenge reglene om hvem som er utelukket fra valg videreføres i all hovedsak, samt at det foreslås at personer med sentrale verv eller stillinger i kommunale selskaper mv. skal være utelukket fra valg. Utvalget har vurdert, men ikke funnet grunnlag for å lovfeste en ordning hvor lederen av kontrollutvalget skal være fra opposisjonen. Utvalget foreslår å videreføre bostedskravet for medlemmene i kontrollutvalget.

Et faglig kompetent og velfungerende sekretariat er viktig for et uavhengig og godt arbeidende kontrollutvalg. Utvalget foreslår derfor å videreføre de strenge kravene til uavhengighet for sekretariatet, blant annet at rollen som sekretær for kontrollutvalget ikke kan kombineres med å ha andre arbeidsoppgaver som ansatt i kommunen eller å utføre revisjon for kommunen. Det foreslås ikke å innføre krav til størrelsen på eller særskilte kompetansekrav til sekretariatet.

Vurdering:

Rådmannen ser at å innføre et minimumskrav om fem medlemmer i et kontrollutvalg vil kunne gjøre kontrollutvalget mindre sårbart, samt at en kan oppnå en bedre debatt og bredere kompetanse i kontrollutvalget. I små kommuner vil midlertid dette, sammen med de strenge valgbarhetskravene, kunne føre til problemer med å finne tilstrekkelig motiverte og dyktige medlemmer til kontrollutvalget. Etter dagens regelverk med tre kontrollutvalgsmedlemmer kan det i mindre kommuner allerede være utfordrende å finne tilstrekkelig motiverte og dyktige medlemmer. En utvidelse til fem faste medlemmer vil dermed ikke nødvendigvis føre til at

kontrollutvalget blir bedre rustet til å utføre sine oppgaver. Fokuset bør heller rettes mot å finne engasjerte og motiverte medlemmer til kontrollutvalgene og innføring av kompetansehevingstiltak, fremfor å øke antall medlemmer. Rådmannen foreslår på denne bakgrunn at dagens ordning med et minimumsantall på tre medlemmer videreføres.

Kap. 26 – Revisjon

Kommunelovens regler om revisjon bygger i dag på en todeling av revisjonsarbeidet; regnskapsrevisjon og forvaltningsrevisjon. Utvalget foreslår en fortsatt todeling, men foreslår enkelte endringer i reglene om regnskapsrevisjon, mens dagens regler om forvaltningsrevisjon i all hovedsak videreføres. Det foreslås at regnskapsrevisors rolle utvides noe, slik at regnskapsrevisor, som en del av den finansielle revisjonen, også skal kunne utføre enkle kontroller med om bruken av kommunens midler har hjemmel i kommunestyrets budsjettbevilgning. Utvalget foreslår videre at det innføres en lovpålagt forenklet revisorkontroll med etterlevelsen av bestemmelser og vedtak i økonomiforvaltningen. Regnskapsrevisor vil etter dette få et utvidet ansvar for å vurdere risikoen og se etter vesentlige feil og mangler ved oppfølgingen av kommunestyrets vedtak og økonomiforvaltningen. Regnskapsrevisor får etter dette et tydeligere ansvar for å ta tak i svakheter på økonomiområdet og rapportere slike til kontrollutvalget.

Utvalget foreslår videre at definisjonen av forvaltningsrevisjon utvides til å omfatte vurderinger av om lov og forskrift samt kommunens reglementer følges (regeletterlevelse).

Det foreslås videre at kommunestyret skal vedta en plan for hver valgperiode etter innstilling fra kontrollutvalget om hvilke områder som skal/bør undergis forvaltningsrevisjon. Planen skal baseres på en risiko og vesentlighetsvurdering, og den skal sikre at det regelmessig gjennomføres forvaltningsrevisjon i et omfang i samsvar med kommunens størrelse, kompleksitet og risiko.

Vurdering:

Rådmannen støtter at regnskapsrevisors oppgaver på økonomiområdet utvides noe for å styrke den folkevalgte kontrollen med økonomiforvaltningen. Forslaget om å utvide definisjonen av forvaltningsrevisjon og at kommunestyret skal vedta en plan hvilke områder som skal/bør undergis forvaltningsrevisjon for hver valgperiode støttes.

Kap. 27 – Kommunenes styring og kontroll med ekstern virksomhet

Utvalget har vurdert hvordan kommunestyret kan ivareta politisk kontroll med virksomheten i selskaper og lignende, og hvilke kontrollordninger kommuneloven bør legge til rette for. Utvalget mener at det eksisterende regelverket for selskapskontroll i kommuneloven fungerer etter hensikten, men vil tydeliggjøre at eierskapskontroll er en oppgave for revisjonen.

Utvalget foreslår lovendringer på fire områder: Innføring av krav om eierskapsmelding, at kontrollutvalget og revisjon får utvidet rett til innsyn i selskaper, klargjøring av at eierskapskontroll er revisjon og at kontrollutvalget skal lage en samlet plan for forvaltningsrevisjon av kommunens egen virksomhet og med selskaper som kommunen har eierinteresser i.

Vurdering:

Rådmannen vurderer at de foreslåtte endringene vil styrke den politiske kontrollen med virksomheten i selskaper som kommunen har eierinteresser i, og støtter forslagene.

Kap. 29 – Statlig kontroll og tilsyn mv.

Kapitlet omfatter statlig lovlighetskontroll av kommunale vedtak og statlig tilsyn med kommuners oppfyllelse av lovpålagte plikter, samt reglene for klage og spørsmålet om å etablere en tvisteløsningsordning ved uenighet mellom stat og kommune.

Utvalget foreslår å videreføre hovedstammen i dagens regelverk om lovlighetskontroll, det vil si at tre eller flere kommunestyrerepresentanter kan kreve at departementet kontrollerer om et vedtak er lovlig. Videre foreslår utvalget at det blir tatt inn i loven et vilkår om at det må foreligge *særlige grunner* for at departementet på eget tiltak skal kunne ta opp et vedtak til lovlighetskontroll, samt at det presiseres i loven at det kun er endelig avgjørelser (vedtak) og den offentligrettslige siden av et vedtak som kan være gjenstand for lovlighetskontroll.

Utvalget foreslår å klargjøre at kommuner kan klage på vedtak og utøve andre partsrettigheter etter reglene i forvaltningsloven når staten fører tilsyn med kommunene. Utvalget har også foreslått at samordningen av tilsyn må styrkes, slik at tilsynet blir bedre og mer effektivt både for tilsynsmyndighetene og for kommunene, og for at belastningen på enkeltkommuner ikke skal bli unødvendig stor.

Vurdering:

Rådmannen støtter forslagene om å videreføre lovlighetstilsyn, herunder en begrensning i departementets adgang til å ta opp et vedtak til lovlighetskontroll på eget initiativ. Forslagene om mer dialog med kommunene i forkant av tilsyn og mer samordning i forkant vurderes som svært positivt.

Rådmannen mener at departementet bør vurdere om det bør innføres en terskel for hva fylkesmannen kan kreve av dokumentasjon og meldinger i forbindelse med tilsyn. Erfaringer viser at arbeidsomfanget knyttet til å fremskaffe dokumentasjon ved enkelte tilsyn kan være svært omfattende og ressurskrevende.

Kap. 30 – Økonomiske og administrative konsekvenser

Utvalget legger til grunn at selv om lovforslaget innebærer enkelte nye plikter for kommunen og statsforvaltningen, vil forslaget bare medføre mindre kostnader for den enkelte kommune. Utvalgets legger derfor til grunn at de samlede virkningene av lovforslaget ikke innebærer vesentlige økonomiske og administrative konsekvenser for kommunesektoren.

Vurdering:

Rådmannen påpeker at de økonomiske og administrative konsekvensene vil variere fra kommune til kommune, og at den totale kostnaden for enkelte kommuner vil kunne bli stor i en overgangsperiode. Spørsmålet om hvilke økonomiske og administrative konsekvenser forslagene vil innebære synes derfor å være for lite utredet og problematisert.

Rådmannens tilråding:

Kvalsund kommunestyre vedtar vedlagte høringsuttalelse til Ny Kommunelov (NOU 2016:4) med de vurderinger som fremkommer i saken.

Gunnar Lillebo

rådmann